

RIKSREVISIONEN

Bilaga till granskningsrapport

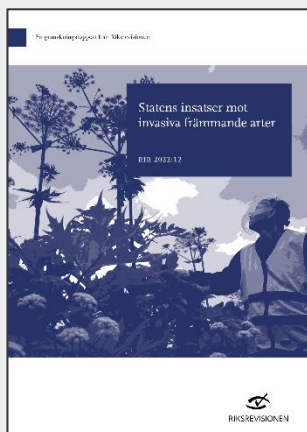
Datum: 2022-05-11

Diarienummer: 3.1.1-2021-0674

RiR 2022:12

Bilaga 2

Frågor till länsstyrelserna om arbetet mot invasiva främmande arter och sammanställning av svaren

Statens insatser mot invasiva främmande arter

Frågor till länsstyrelserna om arbetet mot invasiva främmande arter och sammanställning av svaren

I denna bilaga redovisas skriftliga frågor som ställdes till länsstyrelserna, i de blå rutorna, samt en sammanfattning av svaren efter varje fråga. Frågorna fokuserar på länsstyrelsernas syn på hur arbetet med invasiva främmande arter fungerar. Frågeformuläret var indelat i fem olika teman:

- A. Övervakningssystem
- B. Prioritering
- C. Tillsyn
- D. Samordning och samverkan
- E. Finansiering och resurser

Svaren samlades in under november-december 2021. Alla länsstyrelserna skickade in svar, men i vissa fall svarade länsstyrelserna inte på enstaka frågor, huvudsakligen för att de inte kunde besvara frågan eller för att de saknade underlag. I de fall svar inte inkom framgår det i bilagan.

A. Tema övervakningssystem

1. Lista de EU-listade invasiva främmande arter (IAS) som förekommer i länet.

Antalet EU-listade invasiva främmande arter som förekommer varierar från 3–15 i olika län, vilket innebär att länsstyrelsernas situation är väldigt olika. Länsstyrelserna har dock tolkat frågan lite olika, vissa har inkluderat enstaka förekomster av en art medan andra bara räknat med etablerade arter.

2. Har länsstyrelsen kunskap om hur stor utbredningen är av samtliga EU-listade invasiva främmande arter som förekommer i länet? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan:	11
Procent av länen som svarade ja på frågan:	52 %

3. Har länsstyrelsen kunskap om hur stor utbredningen är av andra invasiva främmande arter som bedöms vara ett hot inom länet? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan:	9
Procent av länen som svarade ja på frågan:	45 % av de som svarade, en länsstyrelse svarade inte på frågan.

4. Finns kunskapen om förekomst och utbredning samlad på ett och samma ställe (t.ex. nationella databasen Artportalen)? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan:	16
Procent av länen som svarade ja på frågan:	76 %

5. Ange vilka källor till kunskap om förekomst och utbredning som länsstyrelsen använder? (t.ex. Artportalen, andra databaser, länsstyrelsens egna inventeringar, kommuners inventeringar, övrigt):

Alla länsstyrelser uppger att de använder Artportalen som källa till kunskap om förekomst och utbredning. 31 olika källor har uppgetts totalt och endast två länsstyrelser uppger att de enbart använder sig av Artportalen som källa till kunskap om förekomst och utbredning. Detta indikerar att all information inte finns samlad i Artportalen.

De vanligaste källorna, efter Artportalen, är länsstyrelsens egna inventeringar (uppges av 11 länsstyrelser), Artfakta (uppges av 6 länsstyrelser), Invasivaarter.nu (uppges av 6 länsstyrelser), tips från allmänheten (uppges av 6 länsstyrelser), Nationella kräftdatabasen (uppges av 5 länsstyrelser), kommuners inventeringar (uppges av 5 länsstyrelser) och Rappen (uppges av 3 länsstyrelser).

6. Har länsstyrelsen genomfört några egna inventeringar av IAS i länet under den senaste femårsperioden? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilka arter och vilka typer av områden ni har inventerat:

Om ja, har länsstyrelsen inventerat annan mark (t.ex. privat eller kommunal) än statligt ägd mark? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan:	21
Procent av länen som svarade ja på frågan:	100 %

Totalt har inventeringar av 29 olika arter omnämnas. Arterna är en blandning av EU-listade och ej EU-listade invasiva främmande arter. Många av inventeringarna beskrivs ha prioriterats till skyddade områden (samt kringliggande mark) eller längs med/i vattendrag. Alla länsstyrelser uppger att de har inventerat privat mark såväl som statligt ägd mark.¹

¹ Länsstyrelsen i Skåne svarade inte på denna fråga men berättade att de även inventerar privatägd mark under intervju 2021-10-29.

7. Har resultaten från länsstyrelsens egna inventeringar rapporterats in i Artportalen? (Ja/Nej)

Om nej, ange varför resultaten inte rapporterats in:

Antal län som svarade ja på frågan:	17
Procent av länen som svarade ja på frågan:	81 %

Två länsstyrelser uppger att äldre inventeringar är inte inrapporterade i Artportalen. Anledningar att inventeringsresultat inte rapporterats in till Artportalen uppges vara resursbrist och att det är komplicerat att rapportera in stora datamängder till Artportalen.

8. Enligt länsstyrelsens uppskattning, hur stor andel av kommunerna i länet genomför egna inventeringar av IAS?

Huruvida kommuner arbetar med egna inventeringar av invasiva främmande arter varierar enligt länsstyrelsernas uppskattning mellan länets kommuner. Några få län uppskattar att de allra flesta kommunerna i länet gör egna inventeringar, men mer än hälften av länen uppskattar att endast en liten andel, 0 till 25 procent, av kommunerna i länet inventerar.

Tabell A.1 Andel kommuner per län som uppskattas genomföra egna inventeringar av IAS.

Andel av kommunerna i länet som inventerar efter IAS	Antal länsstyrelser som uppskattat en andel inom respektive andelskategori
0–25 %	12
26–50 %	6
51–75 %	0
76–100 %	3

9. Enligt länsstyrelsens uppfattning, rapporterar de flesta kommuner in resultaten från sina inventeringar i Artportalen? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan:	11
Procent av länen som svarade ja på frågan:	52 %

10. Tar länsstyrelsen del av resultaten från kommunernas inventeringar på något annat sätt än via Artportalen? (Ja/Nej)

Om ja, ange på vilket sätt länsstyrelsen tar del av resultaten från kommunernas inventeringar:

Antal län som svarade ja på frågan: 10

Procent av länen som svarade ja på frågan: 48 %

Bland de som svarat ja uppgavs följande sätt att ta del av resultaten från kommunernas inventeringar: Via LONA/LOVA-rapporter, möten/webbinarier/dialog, shape-filer (geografisk data), uppdragsportalen.

11. Känner länsstyrelsen till om andra aktörer genomför inventeringar av IAS? (Ja/Nej)

Om ja, ge exempel på vilka aktörer:

Om ja, tar länsstyrelsen del av resultaten från dessa inventeringar? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan: 14

Procent av länen som svarade ja på frågan: 67 %

Exempel på andra aktörer som genomför inventeringar: Trafikverket, SLU, Jägarförbundet, ideella föreningar (t.ex. fågelklubbar, botaniska föreningar, naturskyddsföreningar, fiskevårdsområdesföreningar), företag.

10 länsstyrelser uppger att de tar del av resultaten från andra aktörers inventeringar, i vissa fall enbart indirekt via Artportalen.

12. Använder länsstyrelsen larm/varningsfunktionen från inrapportering i Artportalen när det gäller nya eller ovanliga arter? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan: 17

Procent av länen som svarade ja på frågan: 85 % av de som svarade, en länsstyrelse svarade inte på frågan.

13. Är uppgifterna om inrapporterade fynd av nya eller ovanliga arter tillförlitliga enligt länsstyrelsens uppfattning, dvs fungerar valideringen? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan:	16
Procent av länen som svarade ja på frågan:	80 % av de som svarade, en länsstyrelse svarade inte på frågan.

14. Vidtar länsstyrelserna vanligtvis åtgärder vid larm/varning om nya eller ovanliga arter i länet? (Ja/Nej)

Om nej, ange orsak till att länsstyrelsen inte vidtar åtgärder:

Antal län som svarade ja på frågan:	20
Procent av länen som svarade ja på frågan:	95 %

En länsstyrelse lyfter brist på resurser som ett hinder.

15. Rapporterar länsstyrelsen in alla genomförda åtgärder i Uppdragsportalen? (Ja/Nej)

Om nej, ange orsak till att länsstyrelsen inte rapporterar in alla genomförda åtgärder i Uppdragsportalen:

Antal län som svarade ja på frågan:	13
Procent av länen som svarade ja på frågan:	62 %

Bland orsakerna att länsstyrelsen inte rapporterar in alla genomförda åtgärder i Uppdragsportalen var det vanligaste att länsstyrelserna planerat att börja med detta från och med 2022. En länsstyrelse kände inte till databasen.

Rapporteringen av åtgärder i den akvatiska miljön verkar uppfattas som mer oklar då två länsstyrelser uppger att de inte rapporterar dessa åtgärder i Uppdragsportalen, den ena för att det saknas vägledning från HaV och den andra för att det finns en annan databas för detta "Åtgärder i vatten".

Två länsstyrelser understryker att de bara kan rapportera sina egna åtgärder i Uppdragsportalen. För att få en fullständig uppföljning av åtgärderna mot IAS behöver andra aktörer också kunna rapportera in sina åtgärder. En länsstyrelse beskriver: *"Uppdragsportalen ger i dagsläget inte en rättvisande bild av vad som bekämpas i länet. Fler borde kunna rapportera in och det borde vara enklare. I dagsläget är kunskapen om vad som faktiskt utförs i länet mycket ofullständig. Länsstyrelsen påminner kommunerna om att rapportera in i uppdragsportalen men osäkert om alla kommuner gör detta, då vi inte alltid får svar tillbaka."*

16. Finns möjligheter inom nuvarande system (t.ex. Artportalen, Uppdragsportalen) att följa upp resultaten av genomförda åtgärder över tid? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan:	13
Procent av länen som svarade ja på frågan:	65 % av de som svarade, en länsstyrelse svarade inte på frågan.

17. Enligt länsstyrelsernas uppfattning, är de befintliga systemen för inrapportering och övervakning (t.ex. Artportalen med olika inrapporteringsfunktioner, Uppdragsportalen) användarvänliga? (Ja/Nej)

Om nej, beskriv vilka brister ni uppfattar finns i systemen:

Antal län som svarade ja på frågan:	2
Procent av länen som svarade ja på frågan:	10 %

Majoriteten av länsstyrelserna anser att Artportalen och Uppdragsportalen behöver förbättras. Följande brister i Artportalens funktioner uppgavs:

- 5 länsstyrelser lyfte att det är svårt att rapportera in via mobilen, med avseende på att:
 - Artportalen är inte mobilanpassad,
 - rapporteringen kräver för mycket data vilket kan göra att koordinaterna kan bli fel.
- 3 länsstyrelser lyfte att Artportalen inte är tillräckligt användarvänlig för medborgare.
- 2 länsstyrelser lyfte att det är opedagogiskt att det finns flera ingångar för allmänheten för rapportering och att en användarvänlig plattform vore bättre.
- En länsstyrelse lyfte att det är svårt att rapportera in stora datamängder med ytor och bilder.
- En länsstyrelse lyfte att det saknas en funktion där man kan se alla fynd av invasiva främmande arter (EU-listade och andra problematiska arter) i en samlad bild.
- En länsstyrelse lyfte att en nackdel med Artportalen är att det ej går att ta bort ett felaktigt fynd efter det blivit validerat (art, läge etc.).

- En länsstyrelse lyfte att det saknas ett filter som skiljer på rapporter som är användbara för länsstyrelsen, och andra rapporter som inte är användbara (t.ex. gamla och osäkra fynd samt fynd som har alldeles för stor noggrannhet).
- En länsstyrelse lyfte att manualen för Artportalen behöver bli tydligare.
- En länsstyrelse lyfte att få verkar känna till Artfakta.

Brister i Uppdragsportalen:

- 7 länsstyrelser lyfte att terminologin behöver förtydligas. Otydligheten i terminologin beskrivs av en länsstyrelse som följande: *"Alla bekämpningsåtgärder kallas "Inventeringar", trots att de inte är inventeringar. Inventeringsobjekt "ärende" har i senaste uppdateringen bytt namn till "provutlägg", som istället för att förenkla har gjort det ännu mer förvirrande."*
- 7 länsstyrelser lyfte att inrapporteringen är tidskrävande och komplicerad. En länsstyrelse beskriver det så här: *"Man måste först skapa en stor yta (t.ex. ett naturreservat) som man kallar ett "Inventeringsobjekt" och inom den ytan skapa mindre ytor där bekämpning har skett. I verkligheten ligger ett bekämpningsobjekt inte inom logiska större ytor och det blir därför svårt att veta hur man ska göra. Varje shapefil bara får innehålla en yta vilket gör att noggrannheten/detaljeringsgraden blir lägre när ytor klumpas ihop för att minska tidsåtgången."*
- 3 länsstyrelser lyfte att Uppdragsportalen är för svårt att använda för de entreprenörer som arbetar med bekämpning men som också ska göra inrapporteringen.
- 3 länsstyrelser lyfte att syftet med Uppdragsportalen är otydligt – ska den bara användas av länsstyrelserna eller även kommuner och andra aktörer? Syftet måste vara tydligt för att länsstyrelsen ska kunna vägleda andra.
- 3 länsstyrelser lyfte att fler aktörer borde kunna rapportera in åtgärder. En länsstyrelse uttryckte sig så här: *"För att systemen med åtgärdsrapportering ska fungera fullt ut bygger det på att alla rapporterar in åtgärder, oavsett finansieringskälla. Från privatpersoner, till kommuner och myndigheter samt deras underkonsulter/underleverantörer. Först då kommer IAS kunna åtgärdas på ett systematiskt och ekonomiskt sätt. Denna kedja finns inte fullt ut idag om än påbörjats och kommit en bit på väg. Mer samarbete och samordning efterlyses."*
- 3 länsstyrelser lyfte att det saknas koppling till Skötseldos, som är ett återrapporteringssystem för skötsel av skyddad natur, vilket leder till dubbelarbete.
- 2 länsstyrelser lyfte att kopplingen till Artportalen inte funkar ännu.

- 2 länsstyrelser lyfte att en tydligt kopplad karttjänst där åtgärderna kan ses direkt i Uppdragsportalen vore önskvärd. Svårt att se var åtgärder är gjorda i länet och om de behöver följas upp.
- 2 länsstyrelser lyfte att manualen behöver förbättras.
- 2 länsstyrelser lyfte att ett effektivt arbete förutsätter att alla åtgärder samlas i ett system, men åtgärder mot vattenlevande arter kan också rapporteras i Havs- och vattenmyndighetens databas Åtgärder i vatten (ÅIV). Det är oklart om HaV vill att åtgärder mot vattenlevande invasiva främmande arter ska rapporteras till UP.
- En länsstyrelse lyfte att flödet genom systemet behöver förbättras.
- En länsstyrelse lyfte att det inte går att radera felregistrerade uppdrag.
- En länsstyrelse lyfte att de inte har resurser att ge stöd åt kommunerna för deras inrapportering i uppdragsportalen.
- En länsstyrelse lyfte att flerårig bekämpning är svårt att rapportera in på ett bra sätt i nuvarande system. Man kan göra notering om återkommande bekämpning men det borde kunna utvecklas så det blir tydligare.

B. Prioritering

Med prioritering avser vi här till exempel vilken typ av art (t.ex. EU-listad eller ej listad, arter med stor spridning eller inrapporterade nya arter), typ av mark (statlig, skyddade områden, privat).

1. Har länsstyrelsen något dokument som beskriver vilka prioriteringar som görs i arbetet med IAS i länet t.ex. vilka arter, områden och åtgärder som prioriteras? (Ja/Nej)

Om ja, bifoga gärna dokumentet när ni skickar in ifyllt frågeformulär.

Om ja, beskriv vilken eller vilka målgrupper som dokumentet riktar sig till (medarbetare vid länsstyrelsen, andra externa aktörer?):

Antal län som svarade ja på frågan: 14

Procent av länen som svarade ja på frågan: 67 %

De flesta länsstyrelserna uppger att dokumentet riktar sig främst till medarbetare vid länsstyrelsen. Vissa använder det också för kommunikation med berörda aktörer samt kommuner.

Vår undersökning visar att 14 av länsstyrelserna har eller håller på att ta fram planer/strategier för arbetet med invasiva främmande arter, varav 10 har skickat in sina dokument. De länsstyrelser som inte har ett dokument om prioriteringar har beskrivit sitt arbete genom att svara på fråga 2. Följande analys baseras på svaren på fråga 1 och 2 om prioritering.

Länsstyrelserna förefaller göra ganska likartade prioriteringar vad gäller arter (EU-listade arter prioriteras av de flesta länsstyrelser) och typ av områden (skyddade områden prioriteras av de flesta länsstyrelser). Drygt 40 procent (nio stycken) av länsstyrelserna uppger uttryckligen, antingen i öppna svar eller i sina prioriteringsdokument, att de arbetar med förebyggande insatser.

Alla länsstyrelser utom en anger antingen i öppna svar eller i sina prioriteringsdokument att de vidtar hanteringsåtgärder. 14 länsstyrelser anger i inskickade dokument eller öppna svar att de kartlägger eller inventerar. Fem länsstyrelser nämner i inskickade dokument eller i öppna svar metoder som kan/bör användas vid åtgärder. Fyra länsstyrelser nämner i inskickade dokument eller i öppna svar något om avfallshantering. Tre länsstyrelser nämner i inskickade dokument eller i öppna svar något om upprepade insatser och uppföljning. En länsstyrelse nämner återställandeåtgärder i inskickat dokument. Tre länsstyrelser uppger, i inskickade dokument eller i öppna svar, att de har en prioritering av områden i enlighet med NV:s vägledning. Fyra länsstyrelser tar upp tillsyn i de dokument de skickat in till Riksrevisionen.

Två tredjedelar av länsstyrelserna tar i inskickade dokument eller öppna svar upp att de kommunicerar och informerar externt. Ett antal länsstyrelser uppger i inskickade dokument och öppna svar att de kommunicerar med och informerar fastighetsägare, men ingen länsstyrelse uppger uttryckligen att de ger stöd till dessa i metodval.²

2. Om dokument som beskriver prioriteringarna för arbetet med IAS saknas, beskriv hur länsstyrelsen arbetar med prioritering inom IAS arbetet:

Se sammanställningen på frågan ovan.

² I samband med faktagranskning 2022-04-22 framförde Länsstyrelsen i Västra Götaland att de har gett råd om hur arter bäst åtgärdas.

3. Upplever länsstyrelsen att ni har fått det stöd och den vägledning ni behöver från Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten för hur ni bör prioritera arbetet med IAS i länet? (Ja/Nej)

Om nej, beskriv vilket stöd och vägledning ni upplever saknas:

Antal län som svarade ja på frågan:	10
Procent av länen som svarade ja på frågan:	48 %

Länsstyrelserna upplever att följande stöd och vägledning saknas:

- 6 länsstyrelser lyfte hanteringsprogram för arter med stor spridning.
- 4 länsstyrelser lyfte att det behövs tillsynsvägledning³.
- 3 länsstyrelser lyfte den nationella förteckning över invasiva främmande arter som varit på gång länge.
- 3 länsstyrelser lyfte att det behövs vägledning för hur invasivt växtmaterial samt jordmassor ska hanteras. En länsstyrelse lyfte att ett förtydligande i avfallsförordningen behövs, så att jordmassor med invasiva främmande arter kan klassas som miljöfarligt avfall. En länsstyrelse lyfte att det behövs tvingande riktlinjer för att avfallscentraler ska omhänderta invasivt avfall. Länsstyrelserna beskriver den nuvarande avfalls-situationen så här:
 - Flytt av jordmassor och växtavfall är en av de största orsakerna till spridning av invasiva främmande arter. För att få stopp på spridningen behövs ett förtydligande i avfallsförordningen och vägledning för hur invasivt växtmaterial, samt jordmassor ska hanteras.
 - Idag ser det mycket olika ut på olika avfallscentraler och det förekommer att man vägrar ta emot invasivt växtmaterial för förbränning. Egna containrar för invasivt växtmaterial är önskvärt, nu hamnar IAS-avfall med allt annat brännbart, vilket gör att hanteringen av växtmaterialet kan bli felaktig med ökad spridning som resultat. Inkonsekvent hantering av invasivt växtmaterial ger inga bra signaler till allmänheten som gör sitt bästa och ofta är pålästa. En del invasivt växtmaterial hamnar idag i kompostfraktionen, vilket innebär att matjord från avfallscentraler blir en risk.
 - Saknas vägledning om vilka krav som kan ställas på hanteringen av massor och avfall som innehåller invasiva främmande arter som inte är med på listan (i nuläget särskilt parkslide) då dessa upplevs som ett stort problem av alla, såväl bransch, verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet.

³ Naturvårdsverket publicerade en tillsynsvägledning under februari 2022.

- 2 länsstyrelser lyfte att det behövs vägledning om vilka åtgärder som är effektiva för att bekämpa olika vattenlevande invasiva främmande arter.
- En länsstyrelse lyfte att ansvaret för tillsyn av IAS är inte utredd på alla plan: *”Kommunernas tillsyn över C och U-verksamheter anses inte omfatta tillsyn av invasiva arter inom dessa verksamheter. Enligt många kommuner är detta länsstyrelsens ansvar. Eftersom länsstyrelsen inte utför någon tillsyn inom dessa verksamheter bör även tillsyn av IAS vara en del av kommunens ansvar. Vägledning och förtydligande om ansvarsfördelning mellan länsstyrelse och kommuner är nödvändig.”*
- En länsstyrelse lyfte att de önskar en kartöversikt över de EU-listade arterna i de akvatiska miljöerna från HaV.
- En länsstyrelse lyfte att de saknar vägledningar om prioritering bland övergripande frågor, exempelvis vilka delar av verksamheten som länsstyrelserna bör prioritera – stödja regionala aktörer och i så fall med vad (kommunala avfallshanteringen, planering, åtgärder, kommunikation), prioritera tillsyn eller åtgärder i skyddad natur?
- En länsstyrelse lyfte att för vattenlevande invasiva främmande arter skulle nationell vägledning om önskade prioriteringar ha varit värdefullt, då länsstyrelserna från ett år till nästa gick från närmast ingen verksamhet inom området till att ha stora resurser men inte mycket vägledning.

4. Finns det några hinder som gör det svårt för länsstyrelsen att arbeta efter sin prioritering? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilka hinder ni uppfattar finns:

Beskriv vilka eventuella konsekvenser dessa hinder har fått:

Antal län som svarade ja på frågan: 18

Procent av länen som svarade ja på frågan: 86 %

Sammanfattning av länsstyrelsernas identifierade hinder (svarta punkter) och konsekvenser (vita punkter)⁴:

- Olika former av resursbrist och osäkerhet kring finansiering lyfts av 10 länsstyrelser, till exempel: sena beslut om medel samt ettåriga budgetar när åtgärder nästan alltid är fleråriga, IAS-samordnare behövs men kan inte anställas p.g.a. osäker finansiering, svårighet att hitta personer med rätt kompetens för fältarbete. Dessa länsstyrelser uppger att det får följande konsekvenser:

⁴ Länsstyrelsernas svar om hinder har kategoriserats och svaren om konsekvenser återges här i förkortad form.

- Invasiva främmande arter sprider sig och kostnader för att utrota arterna ökar för varje år.
- Det blir svårare att planera och prioritera kommande års åtgärder när budgeten enbart sträcker sig ett år i taget.
- Då kännedom om kommande års anslag saknas är möjligheterna små att planera långsiktiga bekämpningsåtgärder. Om en stor bekämpningsinsats har gjorts ett år men resurser för uppföljning kommande år saknas, är risken stor att nyttan med den initiala bekämpningen inom något eller ett fåtal år är borta. För att effektivt kunna rikta de ekonomiska resurser länsstyrelserna tilldelas för bland annat åtgärder skulle vetskap om kommande års medel vara stor nytta.
- Utrotningsinsatser kan inte prioriteras i alla områden, då det finns osäkerhet kring möjligheterna att följa upp åtgärderna på sikt. Länsstyrelsen har även valt att inte söka alla tillgängliga medel för inventeringar, eftersom det inte funnits tidsutrymme att genomföra dem för befintlig personal.
- När/om det inte kommer riktade medel finns det risk att den ordinarie verksamheten går först.
- Nuvarande lagstiftning, med avseende på tolkningen av markägarens ansvar, statsstödsreglerna samt likabehandlingsprincipen samt brist på vägledning i denna fråga, lyfts som ett hinder av 7 länsstyrelser. De uppger att det får följande konsekvenser:
 - Länsstyrelsens möjlighet att agera snabbt för att utrota invasiva främmande arter begränsas.
 - Svårt att bekämpa stora bestånd på ett effektivt sätt om utbredning och spridningskälla finns på privat mark. Allmänheten riskerar att förlora förtroende för Länsstyrelsen när länsstyrelsen inte kan arbeta med EU-arterna på ett effektivt sätt.
 - Konsekvensen av att länsstyrelsen inte får tillräcklig information och förslag på lösningar gör att varje länsstyrelse brottas med samma problem men inte gör lika.
 - I vissa fall är bekämpningen både mycket komplicerad och kostnadskrävande och det kan ifrågasättas om det är skäligt att kräva att en privat markägare själv ska stå för bekämpning och den kostnad detta innebär, särskilt om den enskilda markägaren drabbats av en spridning från uppströms liggande förekomst.
 - Invasiva främmande arter i vatten är svåra att härleda till en specifik markägare och ibland är det outrett oskiftat vatten som drabbats. Hur ska markägaransvaret hanteras i dessa fall?

- Åtgärder måste kunna göras skyndsamt och samordnat utan hänsyn till fastighetsgränser för att vara effektiva, vilket inte går när det är oklart hur länsstyrelsen ska agera i och i anslutning till sjöar och vattendrag där det vanligtvis är många privata markägare och arter lätt sprids över stora områden.
- Det blir meningslöst och dyrt att bekämpa inom skyddade områden om intilliggande privata markägare inte tar sitt ansvar och bekämpar. Att förmå markägaren att bekämpa genom rådgivning, tillsyn och eventuellt föreläggande är en tidskrävande och dyr process som försenar processen att bli av med invasiva främmande arter. När det finns särskilda skäl såsom ett stort hot mot biologisk mångfald bör länsstyrelsen kunna gå in och bekämpa utan att skicka en faktura för arbetet till den privata markägaren. Oavsett tar det lång tid och kräver mycket kommunikation med den aktuella markägaren innan man kan ta detta steg och gå in och göra åtgärder på en privat fastighet, detta försenar bekämpningen.
- Lagstiftningen om markägarens ansvar att bekämpa och tolkningen av statsstödsreglerna och likabehandlingsprincipen måste ses över och undantag från dessa principer måste införas när det finns särskilda skäl, det skulle ge länsstyrelserna möjlighet att bekämpa kostnadseffektivt och stoppa spridningen i viktiga områden.
- När juridiska problem uppstår, om huruvida länsstyrelsen får utföra åtgärder på privat mark, så har det lett till att det inte utförs några åtgärder på dessa marker (ex stora områden med gul skunkkalla). Det är för stora bestånd för att privatpersonerna själva ska kunna ta tag i det.
- Konsekvenserna blir att bekämpning behöver upprepas mer än vad som kanske skulle ha behövt om man även hade möjlighet att få bort spridningskällorna på en gång.
- Svårt att göra punktinsatser på privatfastigheter, trots att de bedöms vara viktiga för skyddade områden och dess förvaltning, eftersom det finns så många andra fastighetsägare som sitter i samma situation.
- En konkret konsekvens av likabehandlingsavvägningar kan vara att bekämpningen av IAS i skyddade områden tar längre tid om länsstyrelsen bedömer att närliggande fastigheter inte kan få stöd i bekämpningen.

- 6 länsstyrelser lyfter att det är ett hinder att den nationella förteckningen inte kommit till än, då det gör det svårt att jobba med problematiska arter som inte är EU-listade. De uppger att det får följande konsekvenser:
 - Att åtgärdsarbetet går långsammare.
 - Fortsatt spridning av olistade arter i oskyddade områden.
 - Det är svårt att sätta ner fötterna och kräva åtgärder.
 - Uppenbart skadliga arter såsom parkslide kan fortfarande säljas och länsstyrelsen kan inte ställa krav på verksamhetsutövare som sprider arten.
- Avsaknaden av hanteringsprogrammen för jätteloka och jättebalsamin lyfts som ett hinder av 5 länsstyrelser. De uppger att det får följande konsekvenser:
 - Uppskjuten utrotningskampanj för jätteloka.
 - Dessa två arter är de enda EU-listade, landlevande som i länet rapporterats från mer än någon enstaka lokal. De finns på många platser över hela länet. Då vi ännu inte vet hur hanteringsprogrammen kommer styra Länsstyrelsens tillvägagångssätt vid hantering av de två arterna har vi inte genomfört någon riktad markägarkontakt till fastighetsägare med de två arterna rapporterat på sin fastighet.
 - Åtgärder mot kända bestånd med jätteloka och jättebalsamin dröjer p.g.a. att länsstyrelsen inte har klara riktlinjer i hur vi ska prioritera.
 - Det är svårt att sätta ner fötterna och kräva åtgärder. Länsstyrelsens främsta verktyg nu är att informera och uppmana kommuner, företag och allmänheten till att vidta åtgärder.
 - Dessa arter inte har kunnat prioriteras då prioriteringsgrunder, lagstöd och hjälp för avvägningar/insatser har saknats. Dessa arter har fått ökad spridning i flera år på grund av detta.
- 3 länsstyrelser saknar effektiva utrotningsmetoder för flera arter, vilket de uppger får följande konsekvenser:
 - Få åtgärder har gjorts.
 - Länsstyrelsen har fått avvakta med åtgärder för EU-listade vattenlevande arter då inga standardiserade metoder finns.
 - Konsekvensen av att det inte finns bekämpningsmetoder som ger bekräftad effekt innebär förstås en svårighet i rekommendationer till markägaren. Vad gäller jätteslidearterna, framför allt parkslide, finns en risk för att markägaren provar olika metoder som kanske snarare förvärrar situationen. Det är därför viktigt att medel tillsätts för att utveckla bekämpningsmetoder, särskilt för arter som kan ge stora effekter på samhället.

- 2 länsstyrelser lyfter problem relaterade till lagstiftning och vägledning kopplat till hantering av avfall och jordmassor med invasiva främmande arter. Fritextsvaren gäller avsaknad av krav (både lagkrav och vägledning) på destruktionsanläggningar, att det saknas vägledning om vilka krav som kan ställas på hanteringen av massor och avfall som innehåller invasiva arter som inte är med på listan, samt att återvinningscentralers möjlighet att ta emot och ”mellanlagra” invasiva främmande arter inför destruktion behöver tydliggöras.

Andra hinder, och konsekvenser därav, som lyfts av enstaka länsstyrelser:

- Äldre naturreservatsbeslut och dess förfaranden som inte tillåter bekämpning av växter och djur.
 - Tidskrävande arbetsinsatser för utredningar och dispensansökningar.
- Låg kunskap om utbredning.
 - Länsstyrelsen har svårt att rikta sina insatser när det saknas kunskap om utbredning.
- Lagstiftningshinder som gör att länsstyrelsen inte kan bedriva tillsyn av IAS-sällskapsdjur i bostäder (utom vid djurskyddskontroller).
- Otydligt om även arter med i länet omfattande spridning, som inte har beslutats ha stor spridning av ansvarig myndighet, ska anses vara tidig upptäckt enligt EU-förordning och därför behöva snabb utrotning (artikel 17).
- Saknas tydlig vägledning om kommuners ansvar i tillsyn av verksamheter.

C. Tillsyn

1. Bedriver länsstyrelsen tillsynsarbete kopplat till IAS arbetet? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilken typ av tillsynsarbete ni bedrivit under de senaste fem åren:

Antal län som svarade ja på frågan:	19
Procent av länen som svarade ja på frågan:	90 %

Typer av tillsynsarbete som uppgetts:

- Information till markägare.
- Inventering av skyddade områden.
- Händelsestyrd tillsyn - svara på frågor.
- Utskick till plantskolor och zoo-affärer.
- Informationstillfällen för kommunerna.

- Information på trädgårdskurser.
- Telefonrådgivning.
- Informationskampanj på sociala medier.
- Tillsyn av bekämpning.
- Tillsyn av utrotning.
- Uppföljning av fynd.
- Brev, mail, telefonsamtal med information.
- Fysiska platsbesök.
- Åtalsanmälningar.
- Förebyggande tillsyn genom information, kommunikationskampanjer och vägledning genom epost och telefon.
- Ta fram rutiner för länsstyrelsens tillsyn av IAS.

2. Har länsstyrelsen tagit fram en plan för hur tillsynen kopplad till IAS ska bedrivas? (Ja/Nej)

Om ja, framgår det av planen vilken typ av tillsyn som ska prioriteras? (Ja/Nej)

Antal län som svarade ja på frågan: 6

Procent av länen som svarade ja på frågan: 29 %

Antal län som svarade ja på att prioriteringar framgår av tillsynsplanen: 5

3. Finns det några hinder för att länsstyrelsen ska kunna bedriva tillsyn kopplad till IAS? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilka hinder ni uppfattar finns:

Om ja, beskriv vilka eventuella konsekvenser dessa hinder har fått:

Antal län som svarade ja på frågan: 18

Procent av länen som svarade ja på frågan: 86 %

Följande hinder för att kunna bedriva IAS tillsyn identifierades av länsstyrelserna.
Vägledningsrelaterade hinder:

- 4 länsstyrelser lyfte att det saknas tillsynsvägledning⁵.
- 4 länsstyrelser lyfte att det är oklart hur tillsyn ska bedrivas gentemot arterna med stor spridning som det saknas hanteringsprogram för, vilka krav kan ställas på fastighetsägare gällande dessa arter inom olika områden.

⁵ Naturvårdsverket publicerade en tillsynsvägledning under februari 2022.

- 2 länsstyrelser lyfte att det är svårt med prioritering p.g.a. avsaknad av nationella analyser.
- En länsstyrelse lyfte att vägledning saknas om hur fynd på fastigheter som saknar en registrerad fastighetsägare eller har många olika registrerade fastighetsägare ska hanteras.
- En länsstyrelse lyfte att tillsyns-praxis är inte utvecklat, svårt att vara först.

Lagstiftning- och ansvarsrelaterade hinder:

- 2 länsstyrelser lyfte att det är svårt att genom tillsyn säkerställa att markägare tar sitt ansvar - att säkerställa korrekt bekämpning, hantering och transport av avfall. Det krävs mycket tillsyn och kan leda till mer spridning om det görs fel.
- En länsstyrelse lyfte att nationella förteckningen inte kommit på plats är ett problem och en länsstyrelse menar att tillsyn ej möjligt för dessa arter.
- En länsstyrelse lyfte att för signalkräfta upplevs ansvaret för tillsyn inte klarlagt.
- En länsstyrelse lyfte att ansvaret på arrenderad mark oklart.
- En länsstyrelse lyfte att stora markägare är svåra att få kontakt med, ansvarsfrågan hamnar lätt mellan stolarna.
- En länsstyrelse lyfte att det finns lagstiftningshinder som gör att länsstyrelsen inte kan bedriva tillsyn av IAS-sällskapsdjur i bostäder (utom vid djurskyddskontroller).
- En länsstyrelse lyfte att gränsdragningen mellan tillsyn av markägare och när länsstyrelsen utför snabba åtgärder mot en art som inte har stor spridning är svår.
- En länsstyrelse lyfte att regleringen kring hur tillsynsansvar kan delegeras till kommuner är otydlig. Det är även otydligt om IAS ska ingå i kommunernas tillsyn över viktiga verksamheter som orsakar spridning av IAS.

Övrigt:

- 8 länsstyrelser lyfte resursbrist som ett hinder, i form av tid och/eller pengar.
- En länsstyrelse lyfte att det är ett hinder att det saknas riktade resurser för IAS tillsyn, svårt att få till när IAS tillsynen konkurrerar med all annan tillsyn.
- En länsstyrelse lyfte att finansiering av tillsyn ett problem, till exempel sena besked om tilldelning av resurser.
- En länsstyrelse lyfte att prioriteringar internt på länsstyrelsen är ett hinder.

- En länsstyrelse lyfte att det fortfarande saknas kunskap om utbredning av vissa arter, vilket behövs för att kunna bedriva tillsyn.
- En länsstyrelse lyfte att det är kunskapsbrist om IAS hos både verksamhetsutövare och privatpersoner.
- En länsstyrelse lyfte att tillsyn leder till ökat behov av masshantering, medan få anläggningar i dagsläget tar emot jordmassor med vissa IAS arter.

Länsstyrelsernas svar angående konsekvenser av dessa hinder kan sammanfattas som att de har lett till mindre tillsyn, färre åtgärder och ökad spridning. Två länsstyrelser lyfter att bristen på vägledning gör att tillsynen riskerar att prioriteras och bli olika för olika län, utan regional anledning för detta.

En länsstyrelse gav som exempel att de nyligen i ett tillsynsärende gett information, rådgivning och gjort platsbesök – men att fastighetsägaren inte visar intresse att genomföra åtgärder – och sammanfattar: *”Vi kan konstatera att detta arbetssätt tar tid och oftast inte leder till snabba åtgärder. Det är resurskrävande för Länsstyrelsen och är inte ett kostnadseffektivt arbetssätt.”*

En annan länsstyrelse uttryckte sig så här om hinder för arbetet med invasiva främmande arter via tillsyn: *”Mycket stor del av handläggarnas tid går åt till att svara på frågor kring arter där vi inte kan eller hinner göra någonting, huvudsakligen parkslide men även jätteloka och andra både EU-listade och icke EU-listade arter. Länsstyrelsen ser positivt på att intresset och kunskapen kring IAS ökar i länet men märker även en frustration ute i samhället då svar inte finns och Länsstyrelsens möjlighet att agera i samhällsviktiga områden är begränsad på grund av uttalat markägaransvar, statsstödsregler och likabehandlingsprincip. Frustrationen gäller att myndigheter, kommuner inte agerar och bekämpar, eller ser till att privata markägare gör det. De flesta markägare som ännu inte drabbats av IAS är mycket måna om att grannens bestånd av en invasiv art avlägsnas och vill att länsstyrelse eller kommun ska agera. Vi har aldrig stött på någon avundsjuka från allmänhet med anledning av att vissa får rådgivning, snarare frustration att länsstyrelsen inte bekämpar på privat mark. Det behövs beslutade hanteringsprogram för arter som inte är möjliga att utrota, såsom jätteloka, jättebalsamin och parkslide, detta skulle underlätta länsstyrelsernas möjlighet att ta fram strategiska planer för att stoppa spridningen, samt skapa en acceptans ute i samhället för att vissa markägare prioriteras avseende information och tillsyn men inte andra.”*

D. Samarbete och samordning

1. Upplever länsstyrelsen att ni får tillräcklig praktisk vägledning för samtliga väsentliga områden inom IAS-arbetet från Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten? (Ja/Nej)

Om nej, ange vilken vägledning som ni upplever saknas:

Antal län som svarade ja på frågan: 3

Procent av länen som svarade ja på frågan: 14 %

Vägledning som länsstyrelsen uppger saknas eller är bristfällig:

- 6 länsstyrelser lyfte vägledningen som skulle komma med hanteringsprogrammen för arter med stor spridning,
- 4 länsstyrelser lyfte vägledning om prioritering eftersom nationella förteckningen inte kommit på plats,
- 4 länsstyrelser lyfte vägledning om bekämpningsmetoder,
- 4 länsstyrelser lyfte tillsynsvägledning⁶,
- 4 länsstyrelser lyfte vägledning om hantering av vattenlevande arter.
- 3 länsstyrelser lyfte vägledning om jordmassor och avfall,
- 2 länsstyrelser lyfte vägledning i arbetet med IAS på privat mark, risk att olika länsstyrelser gör olika bedömningar,
- En länsstyrelse lyfte vägledning kring hur länsstyrelserna ska jobba gentemot kommunerna,
- En länsstyrelse lyfte vägledning till kommunerna,
- En länsstyrelse lyfte vägledning om vilka myndigheter som länsstyrelsen förväntas samverka med.

2. Samarbetar länsstyrelsen med andra länsstyrelser inom området invasiva främmande arter? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilka former för samarbete som finns:

Antal län som svarade ja på frågan: 21

Procent av länen som svarade ja på frågan: 100 %

⁶ Naturvårdsverket publicerade en tillsynsvägledning under februari 2022.

Former för samarbete som lyfts av länsstyrelserna:

- 14 lyfte en digital samarbetsyta (på Sharepoint).
- 8 lyfte samarbete med grannlänen.
- 8 lyfte Kustnätverket, samarbetsgrupp för kustnära län möte 4 ggr per år.
- 7 lyfte Götalandsgrupp som har möten och utbyter erfarenheter regelbundet cirka 4 ggr per år. Gruppen har haft avstämningar om bekämpningsmetoder i fält o.s.v. Syftet är att samverka kring prioriteringar, gemensamma problem och samordna insatser.
- 5 lyfte Sjögullsnätverket, möte 4–5 gånger per år fokus på informationsutbyte och produktutveckling.
- 5 lyfte länsöverskridande åtgärdsprojekt.
- 4 lyfte samverkansgruppen IAS-norr, ses ca 1 gång per månad.
- 4 lyfte Mälargruppen, möten en gång per månad.
- 2 lyfte samverkansprojekt med kommuner och länsstyrelser i ett annat län.
- En länsstyrelse uppmärksammade att det finns chefsgrupper som diskuterar IAS (naturvårdsdirektörerna, länsrådsgroup).
- En länsstyrelse uppmärksammade att det finns en arbetsgrupp om svarthuvad snigel, som syftar till att utbyta kunskap.
- En länsstyrelse uppmärksammade att det finns en samverkansgrupp för hantering av frågor som berör solabborre.

3. Samarbetar länsstyrelsen med andra myndigheter i länet inom området invasiva främmande arter? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv med vilka och i vilka former:

Antal län som svarade ja på frågan: 17

Procent av länen som svarade ja på frågan: 81 %

Antal länsstyrelserna som uppger att de samverkar med respektive myndighet:

- 13 samverkar med Trafikverket (huvudsakligen genom dialog)
- 7 samverkar med Skogsstyrelsen (huvudsakligen genom Naturnära jobb)
- 2 samverkar med SLU
- En samverkar med Fortifikationsverket
- En samverkar med Livsmedelsverket
- En samverkar med Karlstad universitet
- En samverkar med Sjöfartsverket

4. Samarbetar länsstyrelsen med kommunerna i länet inom området invasiva främmande arter? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilka former för samarbete som finns:

Antal län som svarade ja på frågan:	21
Procent av länen som svarade ja på frågan:	100 %

Länsstyrelserna lyfter framför allt samarbeten med kommunerna i form av vägledning, rådgivning, seminarium/informationsmöten, utbildning och dialog via kontaktpersoner. I vissa län har även hanteringsåtgärder eller inventeringar utförts i samarbete med kommunerna. Några län lyfter också att det är svårt att få med alla kommunerna då vissa inte börjat arbeta med invasiva främmande arter än.

5. Följer länsstyrelsen regelbundet upp kommunernas IAS-arbete? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilken uppföljning ni gör:

Antal län som svarade ja på frågan:	16
Procent av länen som svarade ja på frågan:	76 %

Uppföljning av kommunernas arbete sker via:

- Samverkansmöten
- Dialog
- årlig sammanställning av genomförda åtgärder
- LONA/LOVA rapporter

Två länsstyrelser svarade att de inte kan följa upp kommunernas arbete eftersom kommunerna inte har någon skyldighet att återrapportera insatser som inte finansieras med statliga medel. Vissa länsstyrelser försöker ändå följa upp kommunernas arbete men får lite respons.

6. Följer länsstyrelsen upp andra aktörers IAS-arbete? (Ja/Nej)

Om ja, beskriv vilken uppföljning ni gör:

Antal län som svarade ja på frågan:	8
Procent av länen som svarade ja på frågan:	38 %

Exempel på hur länsstyrelsen följer upp andra aktörers arbete:

- Dialog med Trafikverket, Svenska jägarförbundet.

- En länsstyrelse uppger att de deltar i referensgrupper för forskningsprojekt vid svenska universitet.
- En länsstyrelse uppger att de arbetar med fastighetsägares gällande ”fokusarter”, och då samordnar och initierar berörda fastighetsägares bekämpning samt följer upp att denna har påbörjats.

E. Resurser och finansiering

Fokus med denna del är hur länsstyrelsernas finansiering och resursanvändning för IAS-arbete sett ut under de senaste åren, efter att EU-förordningen trädde i kraft år 2015.

1. Från vilket eller vilka anslag finansierar ni ert tillsynsarbete kopplat till IAS?

Den vanligaste finansieringskällan för tillsynsarbete är 1:3 anslaget (används av 18 länsstyrelser) följt av 1:11 anslaget (används av 12 länsstyrelser) och därefter förvaltningsanslaget 5:1 (används av 8 länsstyrelser).

En länsstyrelse svarade inte på frågan.

2. Har ni en IAS-samordnare anställd? (Ja/Nej)

Om ja, ange sedan när ni ha en IAS-samordnare anställd:

Antal län som svarade ja på frågan:	19
Procent av länen som svarade ja på frågan:	95 % av de som svarade, en länsstyrelse svarade inte på frågan.

Majoriteten av länsstyrelserna anställde IAS-samordnare under 2020, vissa länsstyrelser anställde redan under 2019. En länsstyrelse saknar IAS-samordnare. En länsstyrelse svarade inte på frågan om när de anställde en samordnare.

Tabell 1. Hur många årsarbetskrafter har arbetat med IAS-frågor hos länsstyrelsen?

Tabellen bestod av en rad för antal årsarbetskrafter med år 2016–2021 i kolumnerna. Här redovisas länsstyrelsernas svar med deskriptiv statistik. För 2021 bad vi om en uppskattning eftersom året inte var slut. Vi gav också utrymme för att lämna kommentarer till uppgifterna i tabellen. Först under 2019 kom en tidrapporteringskod för arbetet med invasiva främmande arter, så uppgifterna före 2020 bör tolkas med försiktighet då de är uppskattningar.

Länsstyrelsernas svar visar att det dröjde innan arbetet med invasiva främmande arter bemannades. 2019 var första året som någon länsstyrelse lade mer än en årsarbetskraft på detta arbete, men genomsnittet samma år låg bara på 0,2 årsarbetskrafter. 2021 var genomsnittet 1,7 årsarbetskrafter men det finns fortfarande länsstyrelser som lade mindre än 1 årsarbetskraft.

Tabell 1 Deskriptiv sammanfattning av IAS-arbetskraften hos länsstyrelserna, i årsarbetskrafter

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Genomsnitt	0,0	0,0	0,1	0,2	0,8	1,7
Minimum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,5
Maximum	0,2	0,2	0,3	1,2	1,6	4,0
Totalt alla länsstyrelser	0,5	0,6	1,1	4,5	17,5	35,1

Tabell 2. Finansieringskällor. Hur mycket av respektive anslag har använts för IAS-arbete?

Tabellen bestod av tre rader för anslagen 5:1, 1:3 och 1:11, en rad för övriga finansieringskällor, och fyra rader för specifika anslagsposter under 1:3 och 1:11. Tabellen bestod av 6 kolumner med år 2016–2021. För 2021 bad vi om en uppskattning eftersom året inte var slut. Vi gav också utrymme för att lämna kommentarer till uppgifterna i tabellen. Här redovisas länsstyrelsernas svar summerat per finansieringskälla. Uppgifterna på anslagspost-nivå visade sig vara svåra att ta fram och uppgifterna var så pass osäkra att vi valt att inte redovisa dem.

Tabell 2 Finansiering per anslag och totalt, tusentals kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
5:1 (förvaltningsanslag)	0	0	0	58	167	164
1:3 (Naturvårdsverket)	350	350	420	1 856	19 324	46 743
1:11 (Havs- och Vattenmyndigheten)	150	1 104	2 865	3 805	1 641	24 915
Övriga finansieringskällor	1 800	208	575	355	1 857	4 844
Summa	2 300	1 662	3 860	6 075	22 989	76 666

Tabell 3. Hur mycket resurser har använts totalt och inom respektive insatsområde för IAS-arbete? Vi ber er uppskatta ungefärlig fördelning av totala medel på de olika insatsområdena.

Tabellen i frågeformuläret var formaterad som tabellen nedan. För 2021 bad vi om en uppskattning eftersom året inte var slut. Vi gav också utrymme för att lämna kommentarer till uppgifterna i tabellen. Här redovisas alla länsstyrelsernas svar summerat. Totala medel redovisas i tusentals kronor och resursanvändningen per insatsområde i procent av totalen. Uppgifterna före 2020 bör tolkas med försiktighet, då de är uppskattningar eftersom en tidrapporteringskod för arbetet med invasiva främmande arter tillkom först under 2019.

Tabell 3 visar att länsstyrelserna spenderade mer resurser på arbetet med invasiva främmande arter från och med 2019, det år då de först fick utökad statlig finansiering för arbetet. Följande år har de lagt mer och mer resurser på detta arbete, vilket följer ökningen av finansieringen (se tabell 2 ovan). Under 2020 prioriterade länsstyrelserna samordning och spenderade nästan hälften av resurserna på detta, 2021 sjönk denna andel till under en tredjedel men medel spenderade på samordning ökade i absoluta värden. Under 2021 riktades mest resurser till åtgärder, motsvarade 58 procent av de totalt använda resurserna samma år. Från och med 2019 började länsstyrelserna spendera resurser på tillsyn, motsvarande 2–4 procent av de totalt använda resurserna under de senaste åren.

Tabell 3 Resursanvändning, totalt och per insatsområde, i tusentals kronor respektive procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Totala medel, tkr (inkl. t.ex. personalkostnader, konsultarvoden, entreprenörer.)	2 300	703	1 540	7 225	20 821	74 595
– Samordning	15	15	10	27	46	28
– Extern information och kommunikation	4	6	2	7	9	6
– Tillsyn	0	0	0	2	4	3
– Åtgärder	81	79	88	59	38	58
Övrigt	0	0	0	5	3	4

Tabell 4. LONA projektmedel. Hur många LONA-projekt med IAS koppling har länsstyrelsen beviljat under tidsperioden? Hur mycket pengar omfattar de beviljade projekten per år?

Tabellen var formaterad precis som tabellen nedan. För 2021 bad vi om en uppskattning eftersom året inte var slut. Vi gav också utrymme för att lämna kommentarer till uppgifterna i tabellen. Här redovisas alla länsstyrelsernas svar summerat. Både antalet LONA projekt och medel som tilldelats projekten visar en tendens att öka över tiden.

Tabell 4 LONA bidrag, antal och medel i tusentals kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Antal projekt	5	12	13	7	33	22
Medel, tkr	1 054	1 731	1 710	931	5 148	4 602

Tabell 5. LOVA projektmedel. Hur många LOVA-projekt med IAS koppling har länsstyrelsen beviljat under tidsperioden? Hur mycket pengar omfattar de beviljade projekten per år?

Tabellen var formaterad precis som tabellen nedan. För 2021 bad vi om en uppskattning eftersom året inte var slut. Vi gav också utrymme för att lämna kommentarer till uppgifterna i tabellen. Här redovisas alla länsstyrelsernas svar summerat. De första projekten som fick medel beslutades under 2019. Totala LOVA medel har ökat något sedan dess, men det är få projekt som fått medel.

Tabell 5 LOVA bidrag, antal och medel i tusentals kronor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Antal projekt	0	0	0	5	5	4
Medel, tkr	0	0	0	3 660	3 792	3 963

3. Har andra projektmedel, exempelvis från EU LIFE, använts för åtgärder mot IAS inom länet? (Ja/Nej)

Om ja, ge exempel på projekt som finansierats med sådana medel:

Antal län som svarade ja på frågan: 6

Procent av länen som svarade ja på frågan: 29 %

Projektmedel från andra källor har använts för åtgärder, inventering och metodutveckling.